

PŘEKLADOVÝ SLOVNÍČEK

základních pojmu učiva ZŠ

Český jazyk
a literatura

Чеська мова
та література

Česko-ukrajinský
Ukrajinsko-český

Чесько-український
Українсько-чеський

Odborný překlad:
PhDr. Věra Lendělová, CSc.

© SPN – pedagogické nakladatelství, a. s., 2022

Česko-ukrajinská část

A **abeceda** азбука, абетка, алфавіт
alegorie алегорія
anekdota анекдот
antika античний світ, античність
archaismus архаїзм
autobiografie автобіографія
autor автор
avantgardní umění авангардне мистецтво

B **bajka** байка
balada балада
balet балет
báseň вірш
básnické figury поетичні фігури
básnické figury eliptické поетичні фігури еліптичні
básnické figury slovosledné поетичні фігури порядку слів
básnické figury syntaktické поетичні фігури синтаксичні
básnické figury zvukové поетичні фігури звукові
básník поет
biografie біографія

C **cestopis** подорожні замітки (нотатки)
citoslovce вигуки

Č **čárka** кома, знак довготи (довгота)
čas час
čas budoucí час майбутній
čas minulý час минулий
čas přítomný час теперішній
časopis журнал
časování sloves дієвідмінювання
částice частки
činohra драма, п'єса
číslo число
číslo jednotné одинна
číslo množné множина

číslovky числівники
číslovky druhotné числівники збірні
číslovky násobné числівники кратні
číslovky neurčité числівники неозначено-кількісні
číslovky řadové числівники порядкові
číslovky určité числівники означено-кількісні
číslovky základní числівники кількісні

článek стаття, розділ

dadaismus дадаїзм
daktyl дактиль
děj дія, подія
dějství (jednání) дія, акт
dekadence декаданс, занепад
dialog діалог
diskuse дискусія
divadlo театр
divadlo loutkové театр маріонеток (ляльковий)
divadlo malých forem театр малих форм
divadlo maňáskové театр ляльковий

divák глядач
dopis лист
dopis osobní лист приватний
dopis úřední лист офіційний
doplňěk іменна частина складеного іменного присудка, предикативне означення (дуплексив)
drama драма
drama absurdní драма абсурду
dramatik драматург
dramatizace драматизація
dramaturg завідуючий літературним відділом театру

D

důraz наголошування, акцент
dvojhlasý дифтонги
dvojtečka двокрапка

E **elegie** елегія
elipsa (výpustka) еліпс, еліпсис
epigram епіграма
epika епіка
epilog епілог
epitaf епітафія
epiteton (básnický přívlastek)
 епітет
epizoda епізод
epos епос
epos hrdinský епос героїчний
epos rytířský епос лицарський
esej есе, літературний нарис
eufemismus евфемізм
existencialismus екзистенціалізм
expresionismus експресіонізм

F **fejton** фейлетон
film фільм, плівка
film kreslený фільм мальований
 (мультифільм)
film loutkový фільм ляльковий
forma форма
futurismus футуризм

G **gradace** градація

H **hádanka** загадка
herec актор, артист
historismus історизм
hláska звук
hláskosloví фонетика
hlediště зал для глядачів
humanismus гуманізм
humor гумор
hymnus гімн

CH **charakteristika** характеристика

I **ilustrace** ілюстрація
ilustrátor ілюстратор
impresionismus імпресіонізм
infinitiv (tvar neurčitý) інфінітив
 (неозначена форма)
interpunkce пунктуація

interview інтерв'ю
intonace інтонація
inverze (změna) slovosledu
 інверсія, зміна порядку слів
inzerát оголошення
ironie іронія

jamb ямб

jazyk мова

jazyk nespisovný мова
 нелітературна

jazyk spisovný мова
 літературна

jeviště сцена

klasicismus класицизм

kmen основа

kmen minulý основа минулого
 часу

kmen přítomný основа
 теперішнього часу

kniha книга

knihovna бібліотека

komedie комедія

komentář коментар

kompozice композиція

kompozice chronologická
 композиція хронологічна

kompozice pevná композиція
 усталена/стала

kompozice prolínavá (paralelní)
 композиція паралельна

kompozice rámcová композиція
 рамочна

kompozice retrospektivní
 композиція ретроспективна

kompozice řetězová композиція
 ланцюгова (послідовна)

kompozice volná композиція
 вільна

koncovka закінчення, флексія

koncovka osobní закінчення
 особове

koncovka pádová закінчення
 відмінка (відмінкове)

kontrast контраст

korán коран

J

K

kořen slova корінь слова

kronika хроніка

kubismus кубізм

L legenda легенда

libreto лібрето

líčení опис

literární historie історія

літератури

literární kritika літературна

критика

literární postava літературний

персонаж (герой)

literární teorie теорія літератури

literární typ літературний тип

literatura література

literatura absurdní література

абсурду

literatura beatnická після II

світової війни література

прихильників молодого

генерації, які не визнають ку-

льтурних та естетичних

цінностей та політичних цілей

тогочасного суспільства й

борються проти них

нетрадиційними,

провокативними методами

literatura braková літературний

брак

literatura exilová література

емігрантська, література

діаспори

literatura faktu література

факту

literatura národní література

національна

literatura regionální література

регіональна

literatura světová література

світова

literatura umělecká література

художня

literatura věcná література

речова (предметна)

loutka лялька, маріонетка

lyrický hrdina ліричний герой

lyrika лірика

lyrika dvorská лірика

придворна

lyrika milostná лірика любовна

lyrika náboženská лірика

релігійна

lyrika politická лірика

політична

lyrika přírodní лірика пейзажна

lyrika reflexivní лірика

філософська

lyrika vlastenecká лірика

патріотична

maňásek ляльковий театр, бібабо **M**

melodram мелодрама

memoáry мемуари

metafora метафора

metrum віршовий розмір, метр

mluvnice граматика

moderna модерн

modlitba молитва

monolog монолог

muzikál мюзикл

mytologie міфологія

mýtus міф

nadpis назва, заголовок, титул **N**

nakladatelství видавництво

námět тема

nářečí діалект, наріччя, говір,

говірка

naturalismus натуралізм

neologismus неологізм

novela новела

obecná čeština загальноновживана **O**

чеська мова

obrazotvornost образотвірність

óda ода

odborné názvosloví (terminologie)

спеціальна (фахова)

термінологія

odborný název (termín) фахова

(спеціальна) назва, термін

odstavec абзац

odvozování утворювання
opera опера
opereta оперета
oslovení звертання
osnova основа
osoba особа
otazník знак питання
oznámení оголошення

P **pád** відмінок
pád prostý відмінок простий
 (безприйменниковий)
pád předložkový відмінок
 прийменниковий
pádová otázka відмінкове
 запитання
pantomima пантоміма
pásmo монтаж
personifikace (zosobnění)
 персоніфікація (уособлення)
píseň пісня
písmeno літера, буква
malé písmeno мала літера
psací písmeno писана літера
tiskací písmeno друкована
 літера
velké písmeno велика літера
písmo письмо
Písmo svaté (bible) Святе Письмо
 (Біблія)
písníkář співак, пісняр
podmět підмет
podmět holý підмет
 непоширений
podmět několikanásobný
 підмети однорідні
podmět nevyjádřený підмет
 невиражений
podmět rozvítý підмет
 поширений
podmět všeobecný підмет
 в узагальноно-особовому
 реченні
podstatná jména іменники
podstatná jména abstraktní
 іменники абстрактні

podstatná jména hromadná
 іменники збірні
podstatná jména konkrétní
 іменники конкретні
podstatná jména látková
 іменники речовинні
podstatná jména obecná
 іменники - загальні назви
podstatná jména pomnožná
 іменники множинні
podstatná jména slovesná
 іменники віддієслівні
podstatná jména vlastní
 іменники - власні назви
poema поема
poetismus поетизм
poezie поезія
pohádka казка
pohádka klasická казка
 класична
pohádka moderní казка
 сучасна
pointování з'ясування основної
 думки, ідеї
poměr (ve větné skladbě)
 відношення
poměr důsledkový відношення
 наслідкове
poměr odporovací відношення
 протиставне
poměr příčinný відношення
 причини
poměr slučovací відношення
 сурядності
poměr stupňovací відношення
 градаційне
poměr vylučovací відношення
 розділове
pomlčka тире
popis опис
postmodernismus постмодернізм
pověst переказ, сказання,
 легенда
povídka оповідання, новела
povídka detektivní оповідання
 детективне

povídka dobrodružná оповідання пригодницьке
povídka historická оповідання історичне
povídka humoristická оповідання гумористичне
povídkař новеліст, автор оповідань
pranostika приказка про погоду, прикмета
pravopis правопис, орфографія
preromantismus літературний напрям на межі XVIII - XIX ст., який проголошував чуттєвість та повернення до природи і підготував появу романтизму
projev mluvený прояв мовленнєвий
projev psaný прояв писаний
prolog пролог
proslov промова, виступ
proza проза
proza básnická (neboli básně v próze) вірші в прозі, білі вірші
prozaik прозаїк
prozódie просодія
předloha джерело (твору мистецтва)
předložky прийменники
předmět додаток
přednes (recitace) виголошення, декламація
předpona префікс
přechodník дієприслівник
přechodník minulý дієприслівник минулого часу
přechodník přítomný дієприслівник теперішнього часу
přechylování утворення іменників жіночого роду від відповідних іменників чоловічого роду
příběh пригода, подія, історія
příčestí minulé дієприкметники минулого часу

příčestí trpné дієприкметники пасивні
přídavná jména прикметники
jmenné tvary přídavných jmen короткі форми прикметників
přídavná jména měkká прикметники м'якої групи
přídavná jména přivlastňovací прикметники присвійні
přídavná jména slovesná дієприкметники
přídavná jména tvrdá прикметники твердої групи
příklony енклітики
přípona суфікс
přírovnání порівняння
přířazování координація
příslovce прислівник
příslovečné spřežky складні прислівники
příslovečné určení обставина
příslovečné určení času обставина часу
příslovečné určení místa обставина місця
příslovečné určení podmínek обставина умови
příslovečné určení přípustky обставина допустова
příslovečné určení účelu обставина мети
příslovečné určení způsobu обставина способу дії
přísloví прислів'я
přístavek прикладка, апозиція
přístavkový vztah прикладкове відношення
přísudek присудок
přísudek holý присудок непоширений
přísudek jmenný присудок іменний
přísudek jmenný se sponou присудок складений іменний зі зв'язкою

přisudek několikanásobný присудки однорідні
přisudek rozvitý присудок поширений
přisudek slovesný присудок дієслівний
přisudek slovesný složený присудок дієслівний складений
přívlastek означення
přívlastek několikanásobný означення однорідні
přívlastek neshodný означення неузгоджене
přívlastek postupně rozvíjející означення послідовно поширююче
přívlastek shodný означення узгоджене
přívlastek těsný означення невідокремлене
přívlastek volný означення відокремлене
přízvuk наголос
přízvuk hlavní наголос основний
přízvuk vedlejší наголос побічний

R **rčení** вислів, вираз, зворот, примовка, приказка
realismus реалізм
kritický realismus критичний реалізм
socialistický realismus соціалістичний реалізм
renesance ренесанс, епоха Відродження
repertoár репертуар
reportáž репортаж
režisér режисер
rod рід
rod mužský рід чоловічий
rod mužský neživotný рід чоловічий неістот
rod mužský životný рід чоловічий істот

rod střední рід середній
rod ženský рід жіночий
román роман
romance романс
romaneto пригодницький роман, пригодницька новела
romantismus романтизм
rým рима
rým obkročný рима кільцева
rým sdrúžený рима об'єднана, паралельна
rým střídavý рима перехресна
rytmus ритм
řádek рядок
řeč мова, мовлення
řeč nepřímá непряма мова
řeč přímá пряма мова
řečnická otázka риторичне питання
řízení керування
samizdat самвидав
samohlásky голосні (звуки)
samohlásky dlouhé голосні довгі
samohlásky krátké голосні короткі
satira сатира
sbor (chór) хор
scenárista сценарист
scénář сценарій
seriál серіал
shoda граматичне узгодження
shoda podmětu s přísudkem узгодження підмета з присудком
skladba větná синтаксис
skladební dvojice синтаксичні словосполучення
skladební dvojice určovací підрядні словосполучення
skladební dvojice základní головні члени речення
skloňování відмінювання
slabika склад
sloh стиль
slovesa дієслова

Ř

S

slovesa dokonavá дієслова
 dokonаного виду
slovesa kladná дієслова
 стверджувальні
slovesa nedokonavá дієслова
 недоконаного виду
slovesa sponová дієслова
 зв'язки
slovesa záporná дієслова
 заперечні
slovesa zvratná дієслова
 зворотні
slovesný rod стан
slovesný rod činný стан
 активний
slovesný rod trpný стан
 пасивний
slovesný vid дієслівний вид
slovesný vid dokonavý
 дієслівний вид dokonаний
slovesný vid nedokonavý
 дієслівний вид недоконаний
sloveso pomocné дієслово
 допоміжне
slovní druhy частини мови
slovní druhy neohebné частини
 мови незмінювані
slovní druhy ohebné частини
 мови змінювані
slovní přízvuk словесний наголос
slovní zásoba лексичний або
 словниковий склад
slovo слово
slovo bezpřízvucné слово
 ненаголошене
slovo citově zbarvené слово
 емоційно забарвлене
slovo jednoznačné слово
 однозначне
slovo mezinárodní
 інтернаціоналізм
slovo mnohoznačné слово
 багатозначне
slovo nadřazené слово
 мотивуюче (словотвір),
 родові поняття (лексикологія)

slovo nespisovné слово
 нелітературне
slovo odvozené слово похідне
slovo podřazené слово залежне
slovo protikladné (antonymum)
 слово з протилежним
 значенням (антонім)
slovo přejaté слово запозичене
slovo příbuzné слово
 споріднене
slovo souřadné слово,
 що перебуває з іншим
 у сурядному зв'язку
slovo souznačné (synonymum)
 слово з тотожним чи
 близьким значенням (синонім)
slovo spisovné слово
 літературне
slovo stejně znějící (homonymum)
 омонім
slovo stylově nezabarvené слово
 стилістично нейтральне
slovo stylově zbarvené слово
 стилістично забарвлене
slovo základové слово твірне
slovo zdrobnělé слово здрібніле
slovosled порядок слів
slovotvorný základ словотвірна
 основа
složeniny складні слова
složeniny nevlastní (spřežky)
 складені слова
složeniny vlastní складні слова
sonet сонет
soudnička судова хроніка
souhlásky приголосні
souhlásky měkké приголосні
 м'які
souhlásky obojetné приголосні,
 після яких у чеській мові
 можна писати „i“ та „y“
souhlásky tvrdé приголосні
 тверді
souřadnost сурядність
sousloví складна назва
souvětí складне речення

souvětí podřadné

складнопідрядне речення

souvětí souřadné

складносурядне речення

spisovatel письменник**spodoba znělosti** асиміляція,
уподібнення за дзвінкістю**spočky** сполучники**spočky podřadící** сполучники
підрядні**spočky souřadící** сполучники
сурядні**spořovací výrazy** сполучні засоби
(слова)**stavba slov** будова слів**stopa** стопа**strofa** строфа**středník** крапка з комою**stupňování** ступенювання
(якісних прикметників)**stylitika** стилістика**symbol** символ**symbolismus** символізм**T** **tečka** крапка**telegram** телеграма**televizní inscenace**

телеінсценізація

téma тема, тематична морфема**tiskopis** бланк**tragédie** трагедія**trochej** хорей**tropus** троп**tvarosloví** морфологія**U** **určování** детермінація,

детермінативні відношення

úřloví приказка, приповідка**ústní slovesnost** усна народна
творчість**úvaha** роздум**úvodník** передова стаття,
передовиця**uvozovky** лапки**V** **verš** вірш**verš vázaný** вірш римований**verš volný** вірш вільний**věta** речення**věta dvojčlenná** речення

двоскладне

věta hlavní речення головне**věta jednočlenná** речення

односкладне

věta jednoduchá речення

просте

věta neúplná речення неповне**věta oznamovací** речення

розповідне

věta přací речення бажальні**věta rozkazovací** речення

спонукальні (наказові)

věta řídicí речення головне**věta tážací** речення питальне**věta tážací doplňovací** речення

питальне уточнювальне

(доповнювальне)

věta tážací zjiřřovací речення

питальне з'ясувальне

věta uvozovací речення вставне**věta vedlejší** речення підрядне**věta vedlejší doplňková** речення

підрядне додаткове

věta vedlejší podmětná речення

підрядне підметове

věta vedlejší příslovečná речення

підрядне прислівникове

(обставинне)

věta vedlejší přísudková речення

підрядне присудкове

věta vedlejší přívlastková

речення підрядне означальне

věta závislá речення підрядне,

залежне

věta zvolací речення окличне**větné celky** складне синтаксичне
ціле**větné ekvivalenty** еквіваленти
речення**větný člen** член речення**větný člen holý** член речення

непоширений

větný člen několikanásobný

члени речення однорідні

větný člen osamostatněný член речення відокремлений

větný člen rozvíjející другорядний член речення

větný člen rozvitý член речення поширений (розгорнутий)

větný člen samostatný член речення відокремлений

větný člen základní член речення головний

vlastní jména власні назви

vsuvka вставне слово, вставне речення

vydavatelství видавництво

vyjmenovaná slova слова, у яких після певних приголосних у чеській мові завжди пишеться „у“

výklad тлумачення

vykřičník знак оклику

výpisky виписки, витяги

vypravování розповідь, оповідання

výslovnost вимова

výtah резюме

význam значення

význam mluvnický значення граматичне

význam věcný значення речове

vzor приклад, зразок, взірць

Z **zájmena** займенники

zájmena neurčitá займенники неозначені

zájmena osobní займенники особові

zájmena přivlastňovací займенники присвійні

zájmena tážací займенники питальні

zájmena ukazovací займенники вказівні

zájmena vztažná займенники відносні

zájmena záporná займенники заперечні

zájmeno zvrátne займенник зворотний

zaklínadlo заклинання

zápor заперечення

zápor dvojí заперечення подвійне

zápor mluvnický заперечення граматичне

zápor mluvnický členský заперечення граматичне часткове

zápor mluvnický větný

заперечення граматичне повне

zápor slovní заперечення лексичне

zkratky скорочення, абрєвіатури

značka знак

znaménko позначка, знак (розділовий)

zpráva повідомлення, звіт

způsob спосіб

způsob oznamovací спосіб дійсний

způsob podmiňovací спосіб умовний

způsob podmiňovací minulý спосіб умовний минулий

způsob podmiňovací přítomný спосіб умовний теперішній

způsob rozkazovací спосіб наказовий

zvukomalba звуконаслідування, ономатопея

žádost заява, клопотання, прохання

žánr жанр

životopis біографія, життєпис, автобіографія

Ž

Ukrajinsko-česká část

А абзац odstavec
 авангардне мистецтво avantgardní umění
 автобіографія autobiografie
 автор autor
 азбука, абетка, алфавіт abeceda
 актор, артист herec
 алегорія alegorie
 анекдот anekdota
 античний світ, античність antika
 архаїзм archaismus
 асиміляція, уподібнення за дзвінкістю spodobá znělosti

Б байка bajka
 балада balada
 балет balet
 бібліотека knihovna
 біографія biografie
 біографія, життєпис, автобіографія životopis
 бланк tiskopis
 будова слів stavba slov

В велика літера velké písmeno
 виголошення, декламація přednes (recitace)
 вигуки citoslovce
 видавництво nakladatelství
 видавництво vydavatelství
 вимова výslovnost
 виписки, витяги výpisky
 вислів, вираз, зворот, примовка, приказка rčení
 відмінювання skloňování
 відмінкове запитання pádová otázka
 відмінок pád
 відмінок прийменниковий pád předložkový
 відмінок простий

(безприйменниковий) pád prostý
 відношення poměr (ve větné skladbě)
 відношення градаційне poměr stupňovací
 відношення наслідкове poměr důsledkový
 відношення причини poměr příčinný
 відношення протиставне poměr odporovací
 відношення розділове poměr vylučovací
 відношення сурядності poměr slučovací

вірш báseň
 вірш verš
 вірш вільний verš volný
 вірш римований verš vázaný
 вірші в прозі, білі вірші próza básnická (neboli básně v próze)

віршовий розмір, метр metrum
 власні назви vlastní jména
 вставне слово, вставне речення vsuvka

гімн hymnus

глядач divák

головні члени речення skladební dvojice základní

голосні (звуки) samohlásky
 голосні довгі samohlásky dlouhé
 голосні короткі samohlásky krátké

градація gradace
 граматичне узгодження shoda
 граматика mluvnice
 гуманізм humanismus
 гумор humor

дадаїзм dadaismus

дактиль daktyl

Г

Д

двокрапка dvojtečka
декаданс, занепад dekadence
детермінація, детермінативні відношення určování
дискусія diskuse
дифтонги dvojhlásky
діалект, наріччя, говір, говірка nářečí
діалог dialog
дієвідмінювання časování sloves
дієслівний вид slovesný vid
дієслівний вид доконаний slovesný vid dokonavý
дієслівний вид недоконаний slovesný vid nedokonavý
дієслова slovesa
дієслова доконаного виду slovesa dokonavá
дієслова заперечні slovesa záporná
дієслова зв'язки slovesa sponová
дієслова зворотні slovesa zvrtná
дієслова недоконаного виду slovesa nedokonavá
дієслова стверджувальні slovesa kladná
дієслово допоміжне sloveso pomocné
дієприкметники минулого часу přičestí minulé
дієприкметники пасивні přičestí trpné
дієприкметники přídavná jména slovesná
дієприслівник přechodník
дієприслівник минулого часу přechodník minulé
дієприслівник теперішнього часу přechodník přítomný
дія, акт dějství (jednání)
дія, подія děj
джерело (твору мистецтва) předloha
додаток předmět
драма абсурду drama absurdní
драма drama

драма, п'єса činohra
драматизація dramtizace
драматург dramatik
другорядний член речення větný člen rozvíjející
друкована літера tiskací písmeno
евфемізм eufemismus **Е**
еквіваленти речення větné ekvivalenty
екзистенціалізм existencialismus
експресіонізм expresionismus
елегія elegie
еліпс, еліпсис elipsa (výpustka)
енклітики příklony
епіграма epigram
епізод epizoda
епіка epika
епілог epilóg
епітафія epitaf
епітет epiteton (básnický přívlastek)
епос epos
епос героїчний epos hrdinský
епос лицарський epos rytířský
есе, літературний нарис esej
жанр žánr
журнал časopis
завідуючий літературним відділом театру dramaturg
загадка hádanka
загальноживана чеська мова obecná čeština
займенники zájmena
займенники відносні zájmena vztažná
займенники вказівні zájmena ukazovací
займенники заперечні zájmena záporná
займенник зворотний zájmeno zvrtné
займенники неозначені zájmena neurčitá
займенники особові zájmena osobní **Ж** **З**

займенники питальні zájmena
 tázací
займенники присвійні zájmena
 přivlastňovací
закінчення, флексія koncovka
закінчення відмінка
 (відмінкове) koncovka pádová
закінчення особове koncovka
 osobní
заклинання zaklínadlo
зал для глядачів hlediště
заперечення zápor
заперечення граматичне zápor
 mluvnický
заперечення граматичне
повне zápor mluvnický větný
заперечення граматичне
часткове zápor mluvnický
 členský
заперечення лексичне zápor
 slovní
заперечення подвійне zápor
 dvojitý
заява, клопотання, прохання žá-
 dost
звертання oslovení
звук hláska
звуконаслідування,
ономатопея zvukomalba
значення význam
значення граматичне význam
 mluvnický
значення речове význam věcný
знак питання otazník
знак оклику vykřičník
знак značka
з'ясування основної думки,
 idej pointování
ілюстрація ilustrace
ілюстратор ilustrátor
іменна частина складеного
іменного присудка,
предикативне означення
 (дуплексив) doplněk
іменники podstatná jména

іменники абстрактні podstatná
 jména abstraktní
іменники віддієслівні podstatná
 jména slovesná
іменники - власні назви podstat-
 ná jména vlastní
іменники - загальні назви pod-
 statná jména obecná
іменники збірні podstatná jména
 hromadná
іменники конкретні podstatná
 jména konkrétní
іменники множинні podstatná
 jména pomnožná
іменники речовинні podstatná
 jména látková
імпресіонізм impresionismus
інверсія, зміна порядку слів inver-
 ze (změna) slovosledu
інтерв'ю interview
інтернаціоналізм slovo meziná-
 rodní
інтонація intonace
інфінітив (неозначена форма) in-
 finitiv (tvar neurčitý)
іронія ironie
історія літератури literární historie
історизм historismus
казка pohádka
казка класична pohádka klasická
казка сучасна pohádka moderní
керування řízenost
класицизм klasicismus
книга kniha
кома, знак довготи (довгота) čár-
 ka
комедія komedie
коментар komentář
композиція kompozice
композиція вільна kompozice
 volná
композиція ланцюгова
 (послідовна) kompozice řetě-
 zová

композиція паралельна kompozice prolínavá (paralelní)
композиція рамочна kompozice rámcová
композиція
ретроспективна kompozice retrospektivní
композиція усталена/стала kompozice pevná
композиція хронологічна kompozice chronologická
контраст kontrast
координація přiřazování
коран korán
корінь слова kořen slova
короткі форми
прикметників jmenné tvary přídavných jmen
крапка з комою středník
крапка tečka
критичний реалізм kritický realismus
кубізм kubismus

Л
лапки uvozovky
легенда legenda
лексичний або словниковий склад slovní zásoba
лист dopis
лист офіційний dopis úřední
лист приватний dopis osobní
лібрето libreto
лірика lyrika
лірика любовна lyrika milostná
лірика патріотична lyrika vlastenecká
лірика пейзажна lyrika přírodní
лірика політична lyrika politická
лірика придворна lyrika dvorská
лірика релігійна lyrika náboženská
лірика філософська lyrika reflexivní
ліричний герой lyrický hrdina
літера, буква písmeno
література literatura

література абсурду literatura absurdní
література емігрантська, література діаспори literatura exilová
література національна literatura národní
література регіональна literatura regionální
література речова (предметна) literatura věcná
література світова literatura světová
література факту literatura faktu
література художня literatura umělecká
літературна критика literární kritika
літературний брак literatura braková
літературний напрям на межі XVIII – XIX ст., який проголосував чуттєвість та повернення до природи і підготував появу романтизму preromantismus
літературний персонаж (герой) literární postava
літературний тип literární typ
лялька, маріонетка loutka
ляльковий театр, бібабо maňásek

М
мала літера malé písmeno
мелодрама melodram
мемуари memoáry
метафора metafora
міф mýtus
міфологія mytologie
множина číslo množné
монтаж pásmo
мова jazyk
мова літературна jazyk spisovný
мова нелітературна jazyk nespisovný
мова, мовлення řeč
модерн moderna

молитва modlitba
монолог monolog
морфологія tvarosloví
музикл muzikál

Н **наголошування, акцент** důraz
наголос přízvuk
наголос основний přízvuk hlavní
наголос побічний přízvuk vedlejší

натуралізм naturalismus
назва, заголовок, титул nadpis
непряма мова řeč nepřímá
неологізм neologismus
новела novela
новеліст, автор оповідань povídkář

О **обставина** příslovečné určení
обставина допустова příslovečné určení přípustky
обставина мети příslovečné určení účelu
обставина місця příslovečné určení místa
обставина способу дії příslovečné určení způsobu
обставина умови příslovečné určení podmínky
обставина часу příslovečné určení času

образотвірність obrazotvornost
оголошення inzerát
оголошення oznámení
ода óda
однина číslo jednotné
означення přívlastek
означення відокремлене přívlastek volný
означення невідокремлене přívlastek těsný
означення неузгоджене přívlastek neshodný
означення однорідні přívlastek několikanásobný
означення послідовно

поширююче přívlastek postupně rozvíjející
означення узгоджене přívlastek shodný
омонім slovo stejně znějící (homonymum)
опера opera
оперета opereta
опис líčení, popis
оповідання, новела povídka
оповідання гумористичне povídka humoristická
оповідання детективне povídka detektivní
оповідання пригодницьке povídka dobrodružná
оповідання історичне povídka historická
основа kmen, osnova
основа минулого часу kmen minulý
основа теперішнього часу kmen přítomný
особа osoba
пантоміма pantomima
передова стаття, передовиця úvodník
переказ, сказання, легенда pověst
персоніфікація (уособлення) personifikace (zosobnění)
писана літера psací písmeno
письменник spisovatel
письмо písmo
підмет podmět
підмет в узагальнено-особовому реченні podmět všeobecný
підмет невиражений podmět nevyjádřený
підмет непоширений podmět holý
підмети однорідні podmět několikanásobný
підмет поширений podmět rozvítý

підрядні словосполучення skla-
dební dvojice určovací

після II світової війни література
прихильників молодшої генерації,
які не визнають культурних
та естетичних цінностей та
політичних цілей тогочасного
суспільства й борються
проти них нетрадиційними,
провокативними методами lite-
ratura beatnická

пісня píseň

повідомлення, звіт zpráva

подорожні замітки (нотатки) ces-
topis

поезія poezie

поема poema

поет básník

поетичні фігури básnické figury

поетичні фігури еліптичні bás-
nické figury eliptické

поетичні фігури звукові básnic-
ké figury zvukové

поетичні фігури порядку
слів básnické figury slovosledné

поетичні фігури
синтаксичні básnické figury
syntaktické

поетизм poetismus

позначка, знак (розділовий) zna-
ménko

порівняння přirovnání

порядок слів slovosled

постмодернізм postmodernismus

правопис, орфографія pravopis

префікс předpona

пригода, подія, історія příběh

пригодницький роман,
пригодницька новела romaneto

приголосні souhlásky

приголосні м'які souhlásky
měkké

приголосні тверді souhlásky
tvrdé

приголосні, після яких у чеській

мові можна писати „i“ та
„y“ souhlásky obojetné

прийменники předložky

приказка про погоду,
прикмета pranostika

приказка, приповідка úsloví

приклад, зразок, взірць vzor

прикладка, апозиція přístavek

прикладкове відношення přístav-
kový vztah

прикметники přídavná jména

прикметники м'якої групи pří-
davná jména měkká

прикметники присвійні přídavná
jména přivlastňovací

прикметники твердої групи pří-
davná jména tvrdá

прислів'я přísloví

прислівник příslovce

присудок přísudek

присудок дієслівний přísudek
slovesný

присудок дієслівний
складений přísudek slovesný
složený

присудок іменний přísudek
jmenný

присудок непоширений přísudek
holý

присудки однорідні přísudek
několikanásobný

присудок поширений přísudek
rozvítý

присудок складений іменний зі
зв'язкою přísudek jmenný se
sponou

проза próza

прозаїк prozaik

пролог prolog

промова, виступ proslov

просодія prozódie

прояв мовленнєвий projev mlu-
vený

прояв писаний projev psaný

пряма мова řeč přímá

пунктуація interpunkce

Р **реалізм** realismus
режисер režisér
резюме výťah
ренесанс, епоха Відродження renesance
репертуар repertoár
репортаж reportáž
речення věta
речення бажальні věta přací
речення вставне věta uvozovací
речення головне věta hlavní
речення головне věta řídicí
речення двоскладне věta dvojčlenná
речення неповне věta neúplná
речення односкладне věta jednočlenná
речення окличне věta zvolací
речення питальне věta tázací
речення питальне з'ясувальне věta tázací zjišťovací
речення питальне уточнювальне (доповнювальне) věta tázací doplňovací
речення підрядне věta vedlejší
речення підрядне додаткове věta vedlejší doplňková
речення підрядне підметове věta vedlejší podmětná
речення підрядне означальне věta vedlejší přívlastková
речення підрядне прислівникове (обставинне) věta vedlejší příslovečná
речення підрядне присудкове věta vedlejší přísudková
речення підрядне, залежне věta závislá
речення просте věta jednoduchá

речення розповідне věta oznamovací
речення спонукальні (наказові) věta rozkazovací
рима rým
рима кільцева rým obkročný
рима об'єднана, паралельна rým sdružený
рима перехресна rým střídavý
ритм rytmus
риторичне питання řečnická otázka
рід rod
рід чоловічий rod mužský
рід чоловічий істот rod mužský životný
рід чоловічий неістот rod mužský neživotný
рід жіночий rod ženský
рід середній rod střední
роздум úvaha
розповідь, оповідання vypravování
роман román
романс romance
романтизм romantismus
рядок řádek
самвидав samizdat
сатира satira
Святе Письмо (Біблія) Písmo svaté (bible)
серіал seriál
символ symbol
символізм symbolismus
синтаксичні словосполучення skladební dvojice
синтаксис skladba větná
склад slabika
складна назва sousloví
складні слова složeniny
складні слова složeniny vlastní
складені слова složeniny nevlastní (spřežky)
складні прислівники příslovečné spřežky

складне синтаксичне ціле	větné celky	слово, що перебуває з іншим у сурядному зв'язку	slovo souřadné
складне речення	souvětí	словотвірна основа	slovotvorný základ
складнопідрядне речення	souvětí podřadné	сонет	sonet
складносурядне речення	souvětí souřadné	соціалістичний реалізм	socialistický realismus
скорочення, абрєвіатури	zkratky	спеціальна (фахова) термінологія	odborné názvosloví (terminologie)
слова, у яких після певних приголосних у чеській мові завжди пишеться „у“	vyjmenovaná slova	співак, пісняр	písničkář
словесний наголос	slovní přízvuk	сполучні засоби (слова)	spojovací výrazy
слово	slovo	сполучники	spojky
слово багатозначне	slovo mnohoznačné	сполучники підрядні	spojky podřadící
слово емоційно забарвлене	slovo citově zbarvené	сполучники сурядні	spojky souřadící
слово з протилежним значенням (антонім)	slovo protikladné (antonymum)	спосіб	způsob
слово з тотожним чи близьким значенням (синонім)	slovo souznačné (synonymum)	спосіб дійсний	způsob oznamovací
слово залежне	slovo podřazené	спосіб наказовий	způsob rozkazovací
слово запозичене	slovo přejaté	спосіб умовний	způsob podmínovací
слово здрібніле	slovo zdrobnělé	спосіб умовний минулий	způsob podmínovací minulý
слово літературне	slovo spisovné	спосіб умовний теперішній	způsob podmínovací přítomný
слово мотивуюче (словотвір), родове поняття (лексикологія)	slovo nadřazené	стан	slovesný rod
слово нелітературне	slovo nespisovné	стан активний	slovesný rod činný
слово ненаголошене	slovo bezpřízvuché	стан пасивний	slovesný rod trpný
слово однозначне	slovo jednoznačné	стаття, розділ	článek
слово похідне	slovo odvozené	стиль	sluh
слово споріднене	slovo příbuzné	стилістика	stylistika
слово стилістично забарвлене	slovo stylově zbarvené	стопа	stopa
слово стилістично нейтральне	slovo stylově nezbarvené	строфа	strofa
слово твірне	slovo základové	ступенювання (якісних прикметників)	stupňování
		судова хроніка	soudnička
		сурядність	souřadnost
		суфікс	přípona
		сцена	jeviště
		сценарій	scénář
		сценарист	scenárista

- Т** театр divadlo
театр ляльковий divadlo maňáskové
театр малих форм divadlo malých forem
театр маріонеток (ляльковий) divadlo loutkové
телеграма telegram
телеісценізація televizní inscenace
тема námět
тема, тематична морфема téma
теорія літератури literární teorie
тире pomlčka
тлумачення výklad
трагедія tragédie
троп tropus
- У** **узгодження підмета з присудком** shoda podmětu s přísudkem
усна народна творчість ústní slovesnost
утворення іменників жіночого роду від відповідних іменників чоловічого роду přechylování
утворювання odvozování
- Ф** **фахова (спеціальна) назва, термін** odborný název (termín)
фейлетон fejeton
фільм, плівка film
фільм ляльковий film loutkový
фільм мальований (мультфільм) film kreslený
фонетика hláskosloví
форма forma
футуризм futurismus
- Х** **характеристика** charakteristika
хор sbor (chór)
хорей trochej
хроніка kronika
- Ч** **час** čas

- час майбутній** čas budoucí
час минулий čas minulý
час теперішній čas přítomný
- частини мови** slovní druhy
частини мови змінювані slovní druhy ohebné
частини мови незмінювані slovní druhy neohebné
- частки** částice
- числівники** číslovky
числівники збірні číslovky druhové
числівники кількісні číslovky základní
числівники кратні číslovky násobné
числівники неозначено-кількісні číslovky neurčité
числівники означено-кількісні číslovky určité
числівники порядкові číslovky řadové
- число** číslo
- член речення** větný člen
член речення відокремлений větný člen osamostatněný
член речення відокремлений větný člen samostatný
член речення головний větný člen základní
член речення непоширений větný člen holý
члени речення однорідні větný člen několikanásobný
член речення поширений (розгорнутий) větný člen rozvítý
- ямб** jamb